

Update od ČSK ohledně situace s COVID-19 ke dni 9.3.2020

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

situace se změnila přijetím rozsáhlého karanténního opatření vůči nejen některým cizincům, ale hlavně našim občanům, kteří se vrátili ze silně zasažených regionů, typicky Itálie. Počet pacientů tak už není v jednotkách, ale jedná se nyní hlavně o mnoho tisíc pacientů v karanténě. Tedy, pravděpodobnost vyšetření či ošetření potenciálně infekčního pacienta dramaticky narostla. Ošetřování pacientů potenciálně s infekcí COVID-19 má nejenom zdravotní rizika, ale musíme dodržet i řadu právních předpisů. Mimo jiné máme zodpovědnost i vůči zaměstnancům, kteří, pokud nejsou řádně vybaveni osobními ochrannými pomůckami, mohou i odmítnout pracovat.

Jak tedy postupovat?

- 1) Doporučujeme stomatologické vyšetření u osob v karanténě provádět pouze v akutních případech, které není možné řešit až po ukončení karantény.
- 2) Nadále platí, že požádáme všechny pacienty, že pokud „se necítí dobře“ nebo „jsou nachlazení“, aby odložili návštěvu zubního lékaře na dobu, kdy budou zdraví. Nejdříve však po dvou týdnech. Informujeme pacienty emaily, SMS (pokud máme) nebo vyvěsíme informaci do čekárny. Pacienty filtrujeme s pomocí anamnestického dotazníku. Pokud je to možné, má smysl (ideálně bezkontaktně) měřit tělesnou teplotu příchozích pacientů.
- 3) Při podezření, že jste zachytili infekci koronavirem, pacienta izolujeme a voláme Rychlou záchranou službu a informujeme místní hygienickou stanici, kontakty jsou na adrese (http://www.mzcr.cz/dokumenty/kontakty-na-krajske-hygienicke-stanice_18604_4122_1.html)
- 4) Pokud je akutní vyšetření nevyhnutelné, postupujeme takto:
 - pacienta objednejte na konec ordinační doby, pokud by to nebylo možné, po jeho ošetření odchodu proveďte následující opatření a na chvíli přerušete provoz – vyvětrejte!
 - Pokud má pacient k dispozici ústenku, požádejte ho, aby si ji nasadil před opuštěním domácnosti
 - Pacienta uveďte přímo do ordinace bez čekání a kontaktu s dalšími osobami
 - Před příchodem pacienta doporučuji pro zdravotnický personál použití těchto OOPP:
 1. respirátor typu FFP3 nebo FFP2 (výjimečně, pokud nejsou k dispozici, chirurgickou ústenku – není známo, zda její zdvojení má smysl, ale nemůže uškodit)
 2. ochranné brýle nebo štít
 3. nepropustný ochranný plášť
 4. rukavice
 5. čepice.
 - Pokud možno nepoužíváme rotační nástroje, spray, vyfukovače. Naopak, používáme výkonnou savku.
 - Riziko přenosu by měl snížit kofferdam, pokud je možné ho nasadit a pacient souhlasí. Není však studie, která by potvrdila, že lze ošetřovat pacienta potenciálně s infekcí COVID-19 za použití kofferdamu zcela bez rizika. Platí tedy i zde obezřetnost s použitím nástrojů vyvíjejících aerosol. Kde je to možné, volíme ruční preparační nástroje nebo chemickou preparaci, popřípadě chirurgické ošetření.
 - Má smysl provést výplach dutiny ústní pacienta před vyšetřením. Při delším vyšetřování lze opakovat (agens máme v kelímku mezi ošetřovacími kroky). Různé publikace doporučují

různé roztoky například 1% peroxid vodíku, kombinaci alkoholu a 0,2% chlorhexidindigluconátu (můžeme použít v kombinaci i jednotlivě po sobě) nebo 0,2% povidon (pozor na možnou alergii).

- Po odchodu pacienta jednorázové OOPP zlikvidovat, jako infekční odpad (180103), pokud nemáte jednorázový plášť, převlékněte se do čistého oblečení.
- Provést standardní dekontaminaci a sterilizaci nástrojů a pomůcek.
- Provést standardní dezinfekci povrchů v okolí pacienta plně virucidními dezinfekčními přípravky (např. přípravky na bázi chloru).
- Hygienická dezinfekce rukou je prováděna alkoholovými dezinfekčními přípravky na ruce.
- Příjezd a odjezd pacienta je možný vlastním autem nebo sanitním vozem dle domluvy.

Česká stomatologická komora písemně žádala 2. 3. 2020 ministra zdravotnictví o zajištění respirátorů. Totéž jsem opakoval při jednání s panem premiérem a částí vlády dne 3. 3. 2020 spolu s upozorněním na řady rizik. Domnívám se, že to přispělo k razantní změně postoje Vlády ČR (omezení prodeje respirátorů, snaha o centrální zásobování atd.). Situaci dennodenně zjišťujeme. I přes prohlášení v masmédiích dosud žádné respirátory k dispozici pro stomatology nejsou. Jakmile bychom o nich věděli, budeme všechny informovat.

Kdo si není jist, zda se na něj karanténa vztahuje či ne, měl by se zeptat na příslušné hygienické stanici.

Jsme často zaměstnavatelé, pokud někdo z našich zaměstnanců je v karanténě, měl by si nechat vystavit pracovní neschopnost od praktického lékaře, nebo rozhodnutí o karanténě od hygienika (standartní postup ale Vláda ČR doporučila využít širší síť praktických lékařů).

Nadále platí doporučení, že členové dentálního týmu s vysokým rizikem možných komplikací, osoby vyššího věku s medicínskými komplikacemi mohou zvážit, zda si nevzít dovolenou. Tento postup zvolila řada kolegů v zahraničí. Je ovšem těžké predikovat, jak dlouho bude celá situace trvat a bohužel, nás nikdo nezbaví povinnosti platit své účty...

Navrhl jsem ministerstvu vybudovat síť záchytných ordinací a tam soustředit to nemnoho respirátorů, které je minimálně na úroveň krajů, lépe do okresů. Zatím nemáme ani respirátory ani odpověď. Jakmile by se něco rozhodlo, dáme vědět.

Věřím, že situaci zvládneme bez nakažení člena našeho dentálního týmu nebo pacienta.

Přeji mnoho sil!

Doc. MUDr. Roman Šmucler, CSc.

Prezident ČSK

